

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Łodzi

LLO-4114-02-04/2012
I/12/002

Łódź, dnia 12 marca 2012 r.

P a n i
Barbara ROBAK
Wójt Gminy Rokiciny

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Szanowna Pani Wójt,

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Łodzi skontrolowała Urząd Gminy w Rokicinach, zwany dalej „Urzędem”, w ramach tematu „Utrzymanie czystości i porządku w gminach województwa łódzkiego, w latach 2010 –2011”.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 29 lutego 2012 r. – Najwyższa Izba Kontroli, stosownie do art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Pani Wójt niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia negatywnie realizację zadań Urzędu, w zakresie utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Rokiciny, zwanej dalej „Gminą”. Na powyższą ocenę główny wpływ miał brak nadzoru Wójta Gminy nad wykonaniem przez właścicieli nieruchomości obowiązków określonych w art. 5 ust. 1 – 4 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach², zwanej dalej „ustawą ucp” oraz poniesienie części wydatków na utrzymanie czystości i porządku z naruszeniem prawa.

1. Pomimo rozwoju sieci kanalizacyjnej na terenie Gminy (wzrost z 23,1 km w 2009 r. do 29,4 km w 2011 r., tj. o 27%) – stopień jej wykorzystania spadł z 70,9% w 2009 r. do 66,0% w 2011 r. I tak na 560 nieruchomości mogących korzystać z sieci kanalizacyjnej w 2009 r., podłączonych do niej było 397, natomiast w roku 2011 na 771 nieruchomości, podłączono jedynie 509). Poza siecią kanalizacyjną Gmina dysponowała własną oczyszczalnią ścieków, wyposażoną w stację zlewną nieczystości ciekłych transportowanych ze zbiorników

¹ Dz.U. z 2012 r., poz. 82

² Dz.U. z 2005 r., Nr 236, poz. 2008 ze zm.

bezodpływowych. Dokonane w toku kontroli NIK sprawdzenie przez pracowników Urzędu 48 nieruchomości (na 60 losowo wybranych, w tym 40 z miejscowości, w których wybudowana została sieć kanalizacyjna) wykazało m.in., że na 31 nieruchomości znajdujących się przy sieci kanalizacyjnej tylko 8 było podłączone do sieci, a pozostałe 23 pomimo posiadania takiej możliwości, do kanalizacji nie były podłączone.

Badanie 36 nieruchomości wyposażonych w zbiorniki bezodpływowe wykazało, iż właściciele 27 z tych nieruchomości nie posiadali umów na odbiór nieczystości płynnych oraz dowodów zapłaty za te usługi.

Urząd nie dysponował danymi w zakresie liczby nieruchomości przyłączonych do przydomowych oczyszczalni ścieków, nieruchomości wyposażonych w zbiorniki bezodpływowe oraz nieruchomości nie podłączonych do kanalizacji i nie wyposażonych w zbiorniki bezodpływowe.

Sprawdzenie 48 nieruchomości wykazało m.in., że 4 nieruchomości podłączone były do przydomowych oczyszczalni ścieków, a 2 nie posiadały zbiorników bezodpływowych, o czym Urząd wcześniej nie wiedział. Z nie w pełni aktualnej ewidencji nieruchomości posiadających zawarte umowy na odbiór nieczystości płynnych (na przykładzie roku 2011) wynika, że umów tych było 88, co stanowiło 5,7% ogólnej liczby nieruchomości (1.536). Uwzględniając 509 nieruchomości podłączonych w 2011 r. do kanalizacji (33,2% ogólnej liczby 1.536 nieruchomości), Urząd nie posiadał zatem informacji co do pozostałych 939 nieruchomości, tj. 61,1%.

Pomimo tego, iż udział nieruchomości posiadających zawarte umowy na odbiór odpadów komunalnych wzrósł z 75,0% w 2009 r. do 78,1% w 2011 r., to jednak stan ten w ocenie NIK, nie był zadowalający. Potwierdziło to sprawdzenie losowo wybranych nieruchomości, gdzie na 48 nieruchomości 8 nie posiadało umów na odbiór odpadów, a 6 nie posiadało dowodów zapłaty za wykonane usługi.

W ocenie NIK, na powyższe negatywne zjawiska, wpływ miał brak nadzoru Wójta Gminy nad realizacją przez właścicieli nieruchomości obowiązków wymienionych w art. 5 ust. 1 – 4 ustawy ucp, do czego zobowiązywał Wójta art. 5 ust. 6 tej ustawy.

Do czasu kontroli NIK, pracownicy Urzędu nie przeprowadzali kontroli realizacji obowiązków zapewnienia utrzymania czystości i porządku przez właścicieli nieruchomości, a Wójt Gminy nie wydał żadnej decyzji na podstawie art. 5 ust. 7 ustawy ucp, nakazującej wykonanie tych obowiązków. W konsekwencji tego, Gmina nie zorganizowała odbierania odpadów komunalnych oraz opróżniania zbiorników bezodpływowych zgodnie z art. 6 ust. 6 ustawy ucp, w przypadku właścicieli którzy nie zawarli wymaganych umów. Ocena ta dotyczy zarówno Pani Wójt, jak i Wójta poprzedniej kadencji (przed dniem 6 grudnia 2010 r.).

NIK pozytywnie ocenia wzrost w Gminie liczby punktów selektywnej zbiórki odpadów z 9 w 2009 r. do 13 w 2011 r., prowadzenie 3 punktów zbiórki zużytych baterii i zużytych akumulatorów oraz rozpoczęcie akcji zbiórki odpadów wielkogabarytowych i sprzętu elektrycznego i elektronicznego. Jednak w przypadku zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego, Gmina miała obowiązek na podstawie art. 3 ust. 2 pkt 6a ustawy ucp, udostępnić mieszkańcom na stronie internetowej oraz w sposób zwyczajowo przyjęty informacje

o podmiotach zbierających zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny pochodzący z gospodarstw domowych, czego Urząd nie zrealizował.

2. Rada Gminy wypełniła obowiązek wynikający z art. 4 ust. 1 i 2 ustawy ucp, uchwalając w dniu 31 sierpnia 2006 r. Regulamin określający szczegółowe zasady utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy. Regulamin ten jednak nie był aktualizowany w związku ze zmianami ustawy ucp (ustawa z dnia 24 kwietnia 2009 r. o bateriach i akumulatorach³, wprowadziła w ustawie ucp zbieranie zużytych baterii i zużytych akumulatorów, a ustawa z dnia 16 grudnia 2010 r. o publicznym transporcie zbiorowym⁴, wprowadziła w ustawie ucp obowiązek dla gmin utrzymywania czystości i porządku na przystankach komunikacyjnych przy drogach publicznych, bez względu na kategorię tych dróg). W Regulaminie nie uwzględniono również wymagań gminnego planu gospodarki odpadami, przyjętego uchwałą Rady Gminy z dnia 25 listopada 2009 r., do czego zobowiązywał art. 4 ust.2 pkt 5 ustawy ucp.

Pomimo tego, że Rada Gminy nie przyjęła odrębnej uchwały w sprawie wymagań jakie powinien spełniać przedsiębiorca ubiegający się o uzyskanie zezwolenia na odbieranie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości oraz opróżnianie zbiorników bezodpływowych, wymaganych w art. 7 ust. 3a ustawy ucp, to sprawy te uregulowane zostały w Regulaminie. W oparciu o powyższe wymagania, Wójt Gminy na podstawie art. 7 ust. 6 ustawy ucp, wydał 4 decyzje zezwalające przedsiębiorcom na odbiór odpadów komunalnych i opróżnianie zbiorników bezodpływowych na terenie Gminy. Stwierdzono, że wnioski przedsiębiorców z badanego okresu na prowadzenie powyższej działalności, spełniały wymagania art. 8 ustawy ucp.

Rada Gminy nie przyjęła natomiast uchwały w sprawie wymagań jakie powinni spełniać przedsiębiorcy ubiegający się o uzyskanie zezwoleń na działalność w zakresie ochrony przed bezdomnymi zwierzętami, prowadzenia schronisk dla bezdomnych zwierząt, a także grzebowisk i spalarni zwłok zwierzęcych (zgodnie z art. 7 ust. 3 ustawy ucp). Z uwagi na brak takiej uchwały, Wójt Gminy nie wydał decyzji dotyczących zezwoleń dla przedsiębiorców prowadzących na terenie Gminy działalność w powyższym zakresie, pomimo tego, że usługi takie Gmina zlecała na podstawie stosownych umów.

Wcześniej Rada Gminy, zgodnie z art. 11 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt⁵, przyjęła uchwałę z dnia 1 grudnia 2005 r. w sprawie wylapywania bezdomnych zwierząt oraz rozstrzygnięcia o dalszym postępowaniu z tymi zwierzętami. W uchwale tej m.in. postanowiono, że wylapywanie bezdomnych zwierząt i utrzymywanie ich w schroniskach, zostanie zlecone podmiotowi prowadzącemu działalność w tym zakresie, który posiada wymagane uprawnienia. Przedsiębiorcy, którzy realizowali zlecenia Gminy na ochronę przed bezdomnymi zwierzętami, w tym ich umieszczanie w schroniskach oraz zbieranie

³ Dz.U. z 2009 r., Nr 79, poz. 666 ze zm.

⁴ Dz.U. z 2011 r., Nr 5, poz. 13

⁵ Dz.U. z 2003 r., Nr 106, poz. 1002 ze zm.

transport i unieszkodliwianie zwłok zwierzęcych – nie posiadali wymaganych uprawnień (odpowiednich zezwoleń Wójta Gminy).

W ocenie NIK, kwota wydatków w wysokości 90.991 zł poniesiona na ten cel, została zatem wydatkowana z naruszeniem przepisów prawa.

3. Wójt Gminy nie korzystał z przewidzianych w art. 8b ustawy ucp uprawnień, do kontroli działalności przedsiębiorców w zakresie zgodności ich działalności z udzielonymi zezwoleniami na odbiór odpadów komunalnych oraz opróżnianie zbiorników bezodpływowych. Nie prowadzono również w formie elektronicznej ewidencji udzielanych i cofanych zezwoleń, na prowadzenie przez przedsiębiorców działalności na terenie Gminy, do czego zobowiązuje art. 7 ust. 6b ustawy ucp. Natomiast prowadzona ewidencja zbiorników bezodpływowych oraz ewidencja umów na odbieranie odpadów komunalnych – były nieaktualne, a ewidencji przydomowych oczyszczalni ścieków, do czasu kontroli NIK nie założono. Prowadzenie wymaganych ewidencji jest obowiązkowe w myśl postanowienia art. 3 ust. 3 ustawy ucp. Sprawami czystości i porządku zajmowały się również komisje Rady Gminy, które zwróciły uwagę, że już poprzedni Wójt podejmował w tym zakresie kroki informacyjne, lecz nie wyciągał żadnych konsekwencji wobec mieszkańców nie przestrzegających stosownych przepisów. Z otrzymanej w toku kontroli informacji od Komendanta Komisariatu Policji w Rokicinach wynika, że również Policja podejmowała interwencje w zakresie czystości i porządku na terenie Gminy (dziewięciokrotnie).

Natomiast NIK ocenia pozytywnie ogólny porządek w miejscach publicznych (drogach, chodnikach, w tym na przystankach komunikacji autobusowej, terenie parkowym oraz wokół Urzędu), gdzie nie stwierdzono zanieczyszczeń, a miejsca te były wyposażone w kosze na śmieci. Porządek w miejscach publicznych, utrzymywany był przez pracowników zatrudnianych w ramach prac interwencyjnych i robót publicznych, organizowanych prac społecznie użytecznych oraz przez osoby skierowane przez Sąd, celem wykonania nieodpłatnie kontrolowanej pracy na cele społeczne.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

- podjęcie działań wobec właścicieli nieruchomości, którzy w toku kontroli NIK nie poddali się nadzorowi Wójta w zakresie przestrzegania obowiązków określonych w art. 5 ust. 1 – 4 ustawy ucp (nie odebrali pism Wójta Gminy oraz osób, które nie zgłosiły się do Urzędu z wymaganymi dokumentami),
- kontynuowanie powyższych czynności nadzorczych wobec pozostałych właścicieli nieruchomości,
- udostępnienie mieszkańcom Gminy informacji o podmiotach zbierających zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny pochodzący z gospodarstw domowych,
- podjęcie działań w celu zaktualizowania Regulaminu określającego szczegółowe zasady utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy,

- wprowadzenie pod obrady Rady Gminy projektu uchwały w sprawie wymagań dla przedsiębiorców ubiegających się o uzyskanie zezwoleń na działalność w zakresie ochrony przed bezdomnymi zwierzętami, prowadzenia schronisk dla zwierząt oraz grzebowisk i spalarni zwłok zwierzęcych,
- zawieranie umów na ochronę przed bezdomnymi zwierzętami, w tym utrzymywanie tych zwierząt w schroniskach oraz zbieranie i unieszkodliwianie zwłok zwierzęcych – wyłącznie z przedsiębiorcami, którzy uzyskali decyzje Wójta Gminy zezwalające na prowadzenie takiej działalności,
- podjęcie kontroli przedsiębiorców w zakresie zgodności ich działania z udzielonymi zezwoleniami,
- wprowadzenie w formie elektronicznej ewidencji udzielanych i cofanych zezwoleń na prowadzenie przez przedsiębiorców działalności na terenie Gminy,
- zaktualizowanie ewidencji zbiorników bezodpływowych i ewidencji umów na odbieranie odpadów komunalnych oraz zaprowadzenie ewidencji przydomowych oczyszczalni ścieków.

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Łodzi, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Panią Wójt – w terminie 15 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego – informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego przysługuje Pani Wójt prawo zgłoszenia na piśmie do Dyrektora Delegatury NIK w Łodzi, umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym wyżej mowa, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.

Z poważaniem

DYREKTOR DELEGATURY
Najwyższej Izby Kontroli w Łodzi

Janusz Maj
Janusz Maj

